

quia casus & exemplum non legitur, quod Dominus DEUS in polyviria dispensaverit. Sanchez de *Matrim.* lib. 7. disp. 80. n. 15. Clericatus de *Sacram. Matrim.* decis. 29. num. 7. P. König ad tit. de *Sponsa duor.* n. 4.

199 Equidem apud Persas & Medos licebat uxori- bus, tot sibi maritos, quot placerent, feligere; uxor etiam incivilis dicebatur, quæ pauciores maritos habebat, quam quinque: apud Britannos quoque vigeat consuetudo, ut una femina decem viris & ultra nuberet: pariter apud Sabæos & Nabathæos eadem uxor omnibus viris ejusdem familiæ quoad usum conjugalem deserviebat: insuper Regina Cingæ 40. viros superflites, conjugio sibi copulatos, fovebat; prout ex probatis Authoribus recenset Clericatus d. 1. num. 4.

200 Verum quis nefcit, Leges Naturales à pluribus Gentibus quandoque conculcatas, & hodie dum à Christianis non paucis pessumdari? Non igitur ex factis tam nefandis formanda est regula Juris Naturalis, sed potius ad normam Juris Naturalis exempla tam abominanda sunt reformanda.

201 Intertur exinde, per dispensationem S. Pontificis polyviriam fieri non posse licitam: nam, quæ Jure superiori & immutabili sunt ordina-

ta, mutationi Principum inferiorum non subjacent.

Nec opponas: Matrimonium ratum, quantumvis ex Jure naturali sit insolubile, Pontifici dispensatione potest dissolvi, ut, virò dimisso, novum Matrimonium cum alio contrahatur ut dictum in tr. 2. cap. 5. à num. 14. Ergo etiam dispensatione Pontifici vinculum Matrimonii sic potest attemperari, ut, virò retentò, Matrimonium cum aliis contrahatur.

Resp. enim negandò conseq. 203 & afferendò discrimen. Nam Jus Naturæ, prohibens Matrimonii rati dissolutionem, non est absolutum, sed conditionatum, supponens nempe liberam humanæ voluntatis determinationem, ad individuum vitæ conjugalis societatem; Jus autem Naturæ, vetans polyviriam, respectu potestatis humanæ est absolutum, utpote fundatum in objecti inhærentiæ citra voluntatis humanæ determinationem.

Ergo Matrimonium ratum 204 per S. Pontificem, cui voluntates humanæ sunt subjæctæ, potest dissolvi; polyviria verò per eundem Pontificem, cui corpora humana, & magna absurda, quæ eorundem communicationem cum pluribus viris comitari solent, non subiant, licita fieri non potest.

§. III.

Ex quo Jure Matrimonium cum pluribus feminis dirimatur?

205 Impedimentum ligaminis ex Jure naturali id quoque sortitum esse, ut Matrimonium unus viri cum pluribus feminis dirimat, atque adeò polygamiam repudiet, assertum & probatum dedimus in lib. I. tract. de *Jure Leg.*

206 cit. cap. 2. à num. 120. Hæcque assertio, ut perhibet Clericatus cit. decis. 29. n. 16. ab omnibus Theologis & Canonistis affirmatur; licet Sanchez d. lib. 7. disp. 80. num. 5. Durandum, Cajetanum, & alios Theologos

207 referat, contrarium affirmantes; quin idem Sanchez num. 8. Pontius lib. 7. cap. 49. num. 3. & Westner ad tit. de *Sponsa duor.* num. 7. mediam sententiam eligant, ac pluralitatem uxorum non ex ipsa Matrimonii natura, sed ex ipsius institutione, in ipso mundi exordio facta, prohibitam & irritam pronuntient.

208 Rationes autem assertionis nostræ, præter discordias, quas pluralitas uxorum parit, ut de Sara & Agar legitur *Genes.* 21. de Rachele & Lia *Genes.* 30. de Anna & Phenenna I. Reg.

209 cap. 1. sunt istæ I. quòd polygamia eatenus adverteretur fini primario Matrimonii seu generationis prolis, quatenus, qui pluribus uxori- bus committentur, per se redduntur steriles & infecundi, veluti patet exemplo Salomonis, qui ex septingentis uxori- bus & trecentis concubinis, ut testatur sacer textus 3. Reg. 11. non nisi unum filium & duas filias, ut perhibet Suidas apud Pontium d. 1. num. 2. producit.

210 creavit. II. quòd polygamia alteri sui, qui est remedium concupiscentiæ, ro-

fragetur, dum, si plures uxores simul à marito petant debitum, & vir omnibus licet nequeat satisfacere, illæ, quibus negatur debitum, exponuntur periculo incontinentiæ. III. 211 quòd educatio liberorum non immunis sit ab omni discrimine: quippe cum uxor prædicta faciat, ut alii ab aliis generati liberi parum à patre curentur, & ab affectu simul & successione excludantur, velut accidit Adoniæ Davidis filio, qui genitus ex Haggith, in sanctu Bersebeæ Salomonis quoad successionem in throno Regio fuit postpositus 3. Reg. 1. IV. 212 quòd præceptum naturale sit, ut, quod sibi quis fieri non vult, alteri non faciat. Atqui nullus est maritus, qui velit, uxorem suam nubere pluribus viris. Ergo nec ipse plures feminas sibi copulare debet.

V. quòd in 213 prima Matrimonii institutione Author Naturæ, sicut traditur *Genes.* 2. dixerit: *quamobrem relinquet homo patrem & matrem suam, & adheret uxori suæ, & erunt duo in carne una; quæ verba, ad excludendam polygamiam, non minus quam polyviriam, esse prolata, docuit & veritas Divina *Matb.* 19. & Divinæ utroque sexu reprobari, cum conjuges ad impariam non judicentur circa Matrimonium.*

VI. quòd 215 Concilium Tridentinum in sess. 24. de *Matr.*

Cap. 2.

can. 2. definiverit: *si quis dixerit, licere Christianis plures habere uxores, & hoc nullà Legge Divinà esse prohibuit, anathema sit.* Per Legem autem Divinam utique non intellexit aliam, quam moralem & naturalem. Ergo &c.

216 VII. quòd idem Innocentius III. in cit. cap. declaraverit, Impedimentò ligaminis infideles in tantum obstringi, ut neque primam uxorem dimittere, neque aliam, primà vi- vente, ducere possint. Supposit igitur, Impedimentum ligaminis quoad polygamiam in ipsis Naturæ Legibus fundatum esse.

217 Dices I. non solum Gentiles, sed etiam fideles & Judæi, & quidem ex illis Sanctissimi, polygamiam crediderunt esse licitam, & ad plures uxores duxerunt. Nempe Abraham habuit duas, Saram & Agar; Jacob habuit quatuor, Liam, Rachelem, Balam, & Zelpham; David habuit decem & octo. Clericatus cit. decis. 29. n. 10.

218 Resp. ex cit. cap. *gaudemus* 8. de *Divort.* nemini unquam pluralitatem uxorum licuisse, nisi accesserit dispensatio vel revelatio Divina:

imò credibile est, dispensationem quoad polygamiam in veteri Testamento post diluvium fuisse generalem, ut genus humanum, quod ad incitias quasi redactum erat, breviori tempore restitueretur.

Dices II. multi polygamii fuerunt in suis 219 Matrimoniis valde fecundi: David enim, ut patet ex lib. 1. *Paralipomen.* cap. 3. plures sustulit liberos; Roboam quoque ex octodecim uxori- bus, ut dicitur 2. *Paralipomen.* 11. genuit viginti octo filios, & sexaginta filias.

Resp. ex casibus non ita frequentibus reg- 220 lam non desumi; & licet una quandoque ratio prohibitiva vel irritativa cesset, reliquas tamen non cessare.

Colliges: dispensationem in polygamia 221 S. Pontifici permittam non esse; obfistit namque vix non eadem ratio, quæ polyviriam obfistit: quandoquidem non magis jus in corpora plurium feminarum, quam in corpora plurium virorum, in voluntate S. Pontificis est situm. Sanchez d. 1. 7. *disp.* 80. num. 9. Pontius d. 1. 7. cap. 49. num. 4.

CAPUT III.

De Impedimento Cognationis.

Quatuor Impedimentis dirimentibus, in Jure naturali radicatis, & in anteced. cap. explicatis, Impedimentum dirimens Cognationis, aliquo in Jure naturali, à potiori tamen in Jure Ecclesiastico fundatum, proxime conjungo. Id autem non simplex, sed reipsa quintuplex est. Est enim alia Cognatio naturalis; alia non naturalis. Naturalis vel est verè talis, vel quasi. Verè talis est *Consanguinitas* & *Affinitas*. Quasi talis est *Publica honestas*. Non-naturalis alia vocatur *Spiritalis* seu *Canonica*; alia *Legalis*, seu *Politica*. De singulis speciebus agetur sigillatim.

SECTIO I.

De Impedimento Consanguinitatis.

SUMMARI A.

1. Describitur Consanguinitas. 2. Est vinculum. 3. Personarum. 4. Ab eodem stirpe descendens. 5. Aut quarum una ab altera descendit. 6. & seqq. Carnali propagatione contractum. 9. & seqq. Dividitur in naturalem tantum, & naturalem ac civilem simul. 12. & seqq. Dividitur etiam in cognationem & agnationem. 14. & seqq. Item dividitur in spiritum. 16. & seqq. Lineam. 19. Et gradum. 20. & seqq. Exhibetur modus computandi gradus de *Jure Civili*. 25. & seqq. Idem de *Jure Canonico* recipitur in linea recta. 27. & seqq. In linea obliqua servatur alius modus, si equalis 29. & seqq. Alius, si inequalis sit. 31. & seqq. Quoad Matrimonia Modus computandi canonicus præfertur civili. 34. & seqq. In primo gradu

linea recta Matrimonium ex *Jure naturali* dirimitur. 39. & seqq. Instantia quadam repellitur. 41. & seqq. Variæ sententiæ de ceteris gradibus hujus lineæ. 45. & seqq. Eligitur, & probatur illa, quæ Matrimonium dirimi negat in alio quam primo gradu. 49. & seqq. In medium proferuntur argumenta eorum, qui Matrimonium in primo gradu linea obliqua ex *Jure naturali* dirimi, asserunt. 56. & seqq. Adducuntur negantium argumenta. 64. & seqq. Ad argumenta prioris sententiæ sigillatim respondetur. 71. & seqq. Quidam existimant, omnia Matrimonia in veteri *Legge Levit.* 18. prohibita, esse prohibita *Jure naturali*. 75. & seqq. Sententia contraria stabilitur. 79. & seqq. Ea, quæ videntur obviare, resumuntur. 83. & seqq.

segg. Jure Ecclesiastico Matrimonium in linea recta dirimitur in infinitum. 85. Resp. ad cap. 8. de Consanguinit. 86. & seq. Matrimonium in linea transversali dirimitur usque ad quartum gradum. 88. & seq. Videtur ratio Pontificia in cit. cap. 8. 91. & seq. Nonnulli putant, Matrimonium dirimi in linea inaequali, quando unus primò, alter quintò gradus

distat à communi stipite. 94. Offenditur oppositum. 95. & seq. Priores rationes enervantur. 98. In gradu primo linear recta non potest dispensari. 99. In ceteris gradibus & lineis dispensari potest. 100. & seq. Explicatur Concilium Tridentinum sessio. 24. de reformat. cap. 5. 104. & seq. Notamen circa dispensationem.

§. I.

Quid sit Consanguinitas?

1 Consanguinitas dicitur quasi sanguinis unitas, & describitur à Doctore Angelico, quem unò agmine sequuntur Canonistae, quòd sit vinculum personarum, ab eodem stipite descendendum, carnali propagatione contractum.

2 Dixi I. vinculum: qui enim consanguinei sunt, habent inter se naturalem quandam nexum, ex unitate & communione sanguinis resultantem; eaque ex causa in l. vel si 12. ff. de Manumiss. vind. se invicem sanguine dicuntur contingere; & in l. Luitius 47. ff. de Heredit. petit. vocantur propinqui, tanquam proximè sibi invicem conjuncti.

3 Dixi II. personarum; id est, creaturarum rationalium: quia inter animalia bruta, sicut non datur verus amor, societas, & amicitia; sic etiam non datur consanguinitas, tanquam fons & radix amoris, societatis, & amicitiae. Clericat. de Sacram. Matrim. decis. 22. num. 3.

4 Dixi III. ab eodem stipite descendendum. Per stipitem intelligitur illa persona ex progenitoribus, à qua aliae, de quarum consanguinitate queritur, descendunt, non quiddam remotè (sic enim omnes habemus eundem sti-

pitem, Noënum, vel Adamum.) sed proximè, ita ut stipes sit principium lineae, origo similitudinis & amoris.

Quòd si objicias: Adamum Abelis & Caini fuisse consanguineum, nec tamen communem cum illis stipitem habuisse. Resp. vel consanguinitatem hic describi non in ordine ad Adamum, sed relativè ad ejus posteros; vel in descriptione subintelligi aut superaddi debere haec verba: vel quarum una ab altera descendit. Covarruv. in 4. Decret. p. 2. cap. 6. §. 6. num. 1.

Dixi IV. carnali propagatione contractum; id est, ejusdem carnis & sanguinis participatione per generationem humanam colligatum. Ubi denotatur I. differentia consanguinitatis & affinitatis, nec non aliarum cognationum; II. ostenditur, nec inter Angelos, nec inter Adamum & Evam consanguinitatem intervenisse: ut pote cum nulla generatio vel participatio sanguinis intercesserit; III. demonstratur, Christum Dominum Beatissimae Virginis verè consanguineum fuisse: quippe cum corpus sanctissimum ex purissimo Deiparae sanguine Spiritus S. operà formatum fuerit. Cleric. cit. l. n. 5.

§. II.

Quotuplex sit consanguinitas?

9 Consanguinitas potest dividi I. in naturalem tantum, & naturalem ac civilem simul. Naturalis tantum est, quam approbat sola natura, qualis est inter servos tot. tit. dist. de Serv. Cognat. nec non illa, quae nascitur ex concubitu illicito l. si servus 4. ff. Unde cognati. Naturalis, & civilis simul est, quam etiam approbat Lex positiva, qualis est, quae inter homines liberos descendit ex concubitu licito, post justas nuptias habetò l. non facile 4. §. 2. ff. de Gradib. & affinit.

10 In ordine tamen ad Matrimonium contrahendum nulla est diversitas inter consanguinitatem unam & alteram: quoniam, ut differit Jctus in l. adoptivus 14. §. 2. ff. de R. N. in contrahendis Matrimoniiis Naturale Jus & pudor inspicendus est. P. König ad tit. de Consanguin. num. 3.

12 II. dividi potest in cognationem & agnationem. Cognatio est propinquitas inter personas, per lineam foemininam sibi invicem conjunctas. Agnatio est propinquitas inter personas, per lineam masculinam sibi invicem conjunctas, die eines Stammens / Namens /

Helm / oder Schilbes seynd. l. ult. §. 2. ff. de Gradib. & affinit. Interim & agnati subinde cognati, non item cognati dicuntur, agnati d. l. ult. §. 2. quamquam in praesenti materia nihil interfit, cognatus an agnatus quis appelletur per cap. unanò 7. cap. non debet 8. §. prohibitio de Consanguinis. Covarruv. ad 4. Decret. cit. p. 2. cap. 6. §. 6. n. 2.

III. potest dividi consanguinitas in stipitem lineam, & gradum. Stipes, ut patet ex n. 4. est parens aut progenitor, à quo proximè descendunt personae, de quarum agnatione vel cognatione queritur: v. g. pater est stipes respectu sui filii Titii & filiae Cajae: quia Titius & Caea proximè descendunt à patre. Vo-15 catur nonnunquam truncus per cap. series 1. XXX. q. 5. quia tota consanguineorum collectio & familia dicitur arbor, cujus truncus seu stipes est primus ex Majoribus, à quo familia suam ducit originem. Linea est 16 ordinata series personarum, ab eodem stipite descendendum; eaque duplex, recta & obliqua. Recta alia est superior seu ascendentium, in qua

Quomodo gradus Consanguinitatis computentur?

in qua ponuntur majores & parentes nostri, ex quibus sumus progeniti, v. g. pater & mater, avus & avia, proavus & proavia, abavus & abavia &c. Alia est inferior, seu descendendum, in qua ponuntur descendentes & liberi nostri, qui à nobis sunt geniti; nempe filius & filia, nepos & neptis, pronepos & proneptis, abnepos & abneptis &c. Obliqua, quae & collateralis aut transversalis nuncupatur, vel est aequalis, in qua collocantur personae, quae distant equaliter à communi

stipite, v. g. frater & soror, consobrini, amitini, & patruels, horum filii, & nepotes inter se &c. vel est inaequalis, in qua resident personae, quae distant inaequaliter à communi stipite, v. g. frater aut soror, & frater aut sororis filius aut filia.

Gradus est distantia unius personae ab altera; dictus à similitudine scalarum locorumque provinciarum, quos ita ingredimur, ut à proximo in proximum, id est, in eum, qui quasi ex eo nascitur, transeamus, ut dicitur in l. ult. §. 10. ff. de Grad. & af-

§. III.

Quomodo gradus Consanguinitatis computentur?

20 Gradus consanguinitatis aliter computantur de Jure Civili; aliter de Jure Canonico. De Jure Civili pro omni linea est unica & perpetua regula, tot esse gradus, quot sunt generationes; vel, quod in idem recidit, tot esse gradus, quot sunt personae, stipite demptò. Videatur tot. tit. Inst. de Gra-

21 dib. cognat. Hinc de Jure Civili duo fratres vel sorores duobus gradibus distant inter se: tum quia duae sunt generationes, quòd duo fratres vel sorores successivè sunt geniti: tum quia sunt duae personae, si stipes communis seu pater dematur. Duo autem patruels distant inter se 4. gradibus: eò quòd interveniant 4. generationes, duae, quibus ipsorum patres sunt geniti; duae, quibus ipsimet patruels sunt geniti; quòdve, si communis stipes seu avus dematur, remaneant 4. personae, duo patruels, & duo patres ac respectivè patru.

23 Hinc etiam de Jure Civili in linea collateralis non datur gradus primus, sed in linea aequali statim sic exordium à gradu secundo, & continuatur semper de gradu ad gradum numeri aequalis, puta quartus, sextus, octavus &c. In linea verò inaequali fit initium à gradu tertio, & continuatur de gradu ad gradum numeri aequalis & inaequalis, dum v. g. fororis meae filia est mihi in tertio gradu conjuncta, & neptis fororis in quarto. Clariss. P. Melchior. Friderich de Consanguin. & affinit. q. 2. art. 1. num. 12.

25 De Jure Canonico in linea recta servatur modus computandi Civili, totque sunt gradus, quot generationes aut personae, stipite demptò per textum in cap. primo gradu 6. XXX. q. 7. Filius itaque gradu unicò distat à patre; & nepos ab avo distat secundo gradu: quia inter patrem & filium est una generatio; & demptò stipite, seu patre, remanet una persona: inter nepotem autem & avum sunt duae generationes, & demptò stipite seu avo, manent duae personae. Rationem hujus computationis assignat P. Friderich cit. quest. 2. num. 9. quia, dum gradus provenit ex eo, quòd unus sit ab alio; consequitur, tot esse gradus, quot sunt generationes & relationes seu respectus unius ad alium. Sed in-

ter tres personas non sunt nisi duae generationes, cum mutua relatione, & inter duas una. Ergo &c.

In linea collateralis alia est regula; & 27 quidem, si linea sit aequalis, quòd gradu personae consanguineae distant à communi stipite, totò gradu distant inter se. Adeoque frater & soror, cum à communi stipite, hoc est, patre, tantum unicò gradu distent, unicò tantum inter se distant. Textus in cap. ad Sedem 2. & cap. parentele 4. XXX. q. 5. Cum enim hujusmodi personae non conjungantur inter se, nisi ratione stipitis, à quo communem sanguinem acceperunt, non possunt inter se magis aut minus distare, quam distat à communi stipite. Sin autem linea sit inae-

29 qualis, pro regula servatur, quòd remotior trahat ad se viciniorum, & totò gradu personae consanguineae distant inter se, quòd remotior distat à communi stipite. Textus in cap. ult. de Consanguinit. Ut aded fratris mei filia distet à me duobus gradibus: quia à communi stipite, qui est pater meus & avus ipsius, illa distat duobus gradibus; licet ego distem unicò. Nam, quia consanguinei, ut di-30 dum in num. 28. non conjunguntur inter se, nisi per communem stipitem: nequit aliquis esse propinquior suo consanguineo, quam stipiti: itaque convenit, ut, quòd gradu remotior est conjunctus stipiti communi, eò gradu sit conjunctus viciniori. P. Friderich cit. l. n. 11.

Argumenta heterodoxorum, praesertim; Hotomanni, Treutleri, & Wilsenbachii, contra graduum computationem Canonice excogitata, insigniter refellit P. Friderich cit. l. n. 16.

Interim plerique ex ipsis; unà cum Doctoribus Orthodoxis admittunt, computationem Canonice, quoad Matrimonium contrahendum, praesertendam esse Civili, juxta disertum textum & rationem in cap. ad sedem 2. XXX. q. 5. ubi Alexander II. in Legibus, inquit, ob nihil aliud ipsorum graduum est mentis facta, nisi ut hereditas vel successio ab una ad alteram personam inter consanguineos deferretur: in Canonibus vero ob hoc progenies computatur, ut aperte monstraretur, usque ad quotam generationem à consanguineorum sit nuptiis abstinendum.

dum. Covarruv. in 4. Decret. p. 2. cap. 6. §. 6. num. 8. Gonzalez ad cap. quod super 5. de Consanguin. n. 8.

33 In usum verò illorum, qui ex regulis datis graduum computationem sufficienter non capiunt, schema aliquod, seu arborem con-

sanguinitatis, prout reperitur in Corpore Juris Canonici sub tit. XXXV. q. 5. apponere placuit, ubi numerus major gradum Canonicum prout nempe determinatur à Jure Canonico; & numerus minor gradum Civilem, prout scilicet à Jure Civili computatur, exprimit.

§. IV.

Utrum, & in quo gradu consanguinitatis Matrimonium dirimatur ex Jure Naturali?

34 **M**atrimonium in primo gradu lineæ rectæ inter patrem & filiam, & inter filium & matrem ab ipso Naturali Jure non tantum interdici, sed etiam dirimi, constat ex Lib. I. tract. de Jur. Leg. cap. 2. num. 157. & apud omnes DD. compertum est, ut scribit Sanchez de Matrim. lib. 7. disp. 51. num. 7. Inprimis enim Gentes omnes moratiores semper abhorruerunt à conjunctione matrimoniali, inter parentes & liberos primi gradus; ex nulla profectò ratione alia, nisi quòd ipsum Naturæ dictamen instillaverit naturalem averfionem ab ejusmodi conjunctione; attestante sic D. Ambrosio episc. 66. ad Paternum, ibi: *Matrimonium parentis cum filia repugnat Legi Naturæ, scripta in cordibus hominum: adeò horribilis & turpis est congressus iste.*

Et licet Indi, Æthiopes, & Medi cum matribus & filiabus suis concumbere non erubuerint, ut testis est S. Hieronymus lib. 2. contra Jovinianum. Attamen, cum pro Gentibus immorigeris sint habendæ, non faciunt argumentum: quid enim naturale sit, spectandum in his, quæ bene secundum Naturam se habent, non in de-

35 *pravatis*, inquit Aristoteles 1. Polit. 5. Deinde etiam animalia quadam, & in specie camelini nec vi possunt adigi, ut matribus congregiantur; cumque fraude camelarii pullus aliquis congressum cum matre contacta, ne possit agnosci, tentasset, & postea, detractò tegumentò, eam cognovisset, morsu interfecisse Authorem refertur ab Aristotele lib. 1. Histor. Animal. cap. 47. Idem narrat de equo Regis Scytharum generosissimo, quòd, cum renueret coitum cum matre, simili artificidò deceptus, re postmodum detectà, fugerit, & ex alto se precipitaverit. Adhæc in prima Matrimonii institutione legitur Gen. 2. v. 24. *relinquet homo patrem & matrem, & adheret uxori suæ; & erunt duo in carne una.* Si ergo mater sit relinquenda, quando ducitur uxor; profectò mater in uxorem duci non

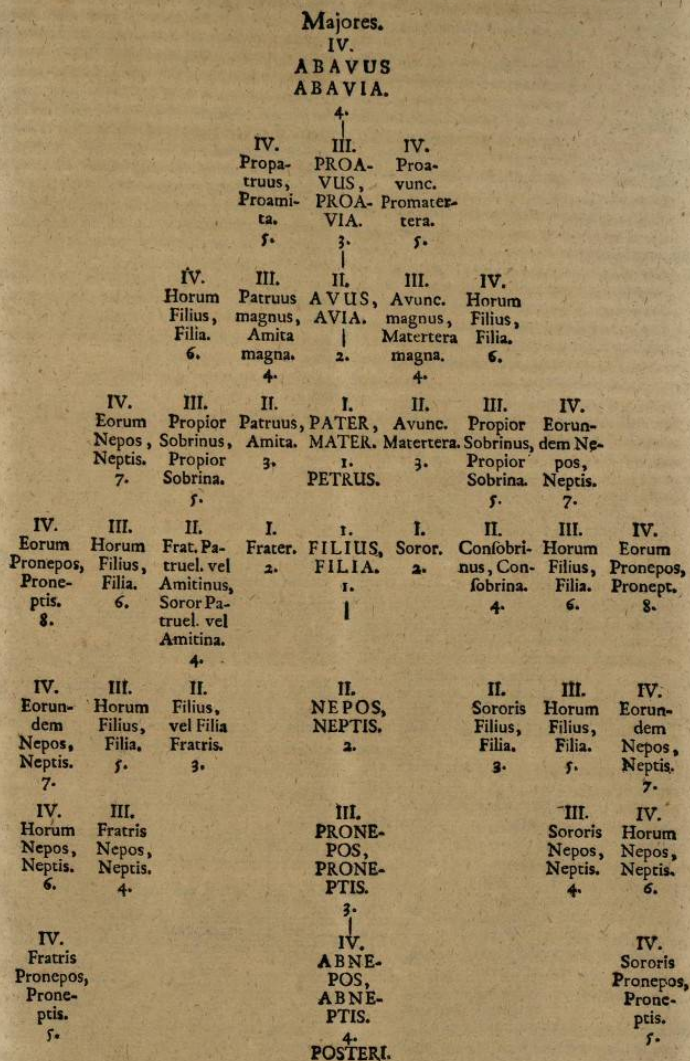
36 potest. Præterea cum pater & mater sit immediatum principium filii & filia, recta ratio non admittit, ut pater cum filia, vel filius cum matre commisceatur: tum quia mixtio carnalis ob turpitudinem, quam habet annexam, adversatur reverentiæ, parentibus à liberis debitæ: tum quia supponit æqualitatem inter conjuges, imò quandam superioritatem & dominium in corpus mutuum, cujusmodi æqualitas, & à fortiori dominium vel superioritas liberis contra paren-

tes, salvâ honestate, concedi nequit: tum quia liberi sunt quadam pars & portio parentum, ideòque cum illis carnaliter nequeunt conjungi: utpote cum ista conjunctio requirat duas personas, adæquatè distinctas, juxta illud: *erunt duo in carne una.*

Nec obstat, quòd à SS. PP. Chryostomo; & Ambrosio filia Lothi à peccato incestus, cum patre propterea excusetur, quòd existimaverint, interitum mundi advenisse, sicque commercium cum patre licitum fuisse. Enimverò, licet non pauci, veluti conspiciuntur licet apud Sanchez cit. l. n. 10. in casu tam evidenti necessitatis admittant Matrimonium inter ascendentes & descendentes in primo gradu: melius tamen Resp. memoratas filias aut à peccato excusari non potuisse, sicuti putavit S. Augustinus, citatus à Cornelio à Lapide apud Clericum cit. decis. 22. num. 27. aut, si possint excusari, ignorantiam vel errorem inculpabilem obtendi debere.

Verum ingens est altercatio: utrum Matrimonium in secundo & ulterioribus gradibus lineæ rectæ Naturali Jure dirimatur? Aliqui, quos citat Sanchez lib. 7. cap. 51. n. 12. & sequitur P. Reiffenstuel ad tit. de Consanguin. num. 27. cum Harpprecht ad §. 1. Inst. de Nupt. num. 4. & pluribus Civilistis putant, Matrimonium inter ascendentes & descendentes in infinitum ex Jure Naturæ dirimi; & hinc Adamum vel Noëmum, si resurgerent à mortuis, cum nulla ex fœminis de factò viventibus Matrimonium contrahere posse. Ratio principalis hujus opinionis est: quia omnes ascendentes respectu descendentiæ habent rationem originis & principii: adeòque, sicut hæc ratio de Jure Naturali sufficiens creditur ad dirimendum Matrimonium inter parentes & liberos primi gradus; pariter erit sufficiens ad dirimendum Matrimonium inter ascendentes & descendentes alios in infinitum.

Alii cum Gonzalez ad cap. non debes de Consanguin. n. 10. P. Friderich de Consanguin. quasi. 3. num. 27. & seqq. & nonnullis, quos allegat P. Westner loc. mox citandò n. 21. non quidem in infinitum tale Matrimonium volunt dirimi, sed vel ad secundum, vel ad quartum, vel ad septimum gradum inclusivè. Ratio assignant: quòd ex una parte ascendentes & descendentes habeant quidem rationem principii & principiat; ex altera verò parte, quò major est distantia unius perso-

Genealogical chart showing relationships between individuals like NEPOS, NEPTIS, FRON, ANN, and FOETER across various degrees (I, II, III, IV).

nae ab altera, eo minor sit communicatio sanguinis: unde ad aliquem ex memoratis gradibus Impedimentum dirimens Matrimonii restringendum videtur. Sanchez d. diff. 51. n. 19. Pontius d. lib. 7. cap. 31. n. 6. Fagnanus ad cap. ult. de Consang. & num. 33. Gobat Theol. experiment. tra. 9. num. 168. Clericus d. decif. 22. num. 23. P. Wiestner ad tit. de Consanguin. n. 22. secuti Doctorem & Ducem Angelicum, asserunt, in solo gradu primo Matrimonium dirimi. Ratio fundamentalis est: quia, tametsi avus & ceteri majores habeant rationem originis & principii respectu nepotis & reliquorum descendentium, attamen non est tanta coniunctio inter avum & nepotem vel neptem, quanta est inter patrem & filium vel filiam. Cessat itaque fundamentum, ex quo in n. 36. & seqq. naturalis & intrinseca inhonestas fuit eruta, quod minus ascendentes ultra primum gradum cum liberis matrimonialiter conjungantur. Confirmatur: partim quia tam avus, quam alii majores respectu descendentium non sunt principium essentiale, sed tantum accidentale respectu descendentium; utpote cum filius a patre, qui nunquam generatus, sed creatus est, generari possit, quin avum habeat; velut Adami filii non avum, sed patrem duntaxat habuerunt: partim quia ceteri majores non generant filium, sed patrem generantem tanquam causa per accidens solum applicant. Quibus ita se habentibus, responsio ad rationem primae & secundae sententiae petitur ex didis: quia scilicet non qualiscunque ratio principii Matrimonium dirimit, sed ratio principii immediati, essentialis, & per se talis, qualis tantum invenitur inter parentes & liberos in primo gradu. Non minor est altercatio: utrum in gradu primo lineae collateralis inter fratrem & sororem Matrimonium sit nullum ex Jure Naturali? Affirmant Sanchez d. l. 7. disp. 52. num. 11. Covarruv. in 4. Decretal. p. 2. cap. 6. §. 10. n. 15. Clericus. cir. decif. 22. a. n. n. 31. P. Melchior Friderich cir. 3. n. 31. P. Reiffschuessel ad tit. de Consang. n. 28. Negant post S. Thomam Pontius d. lib. 7. cap. 32. a. num. 3. Gonzalez ubi supra n. 6. P. Wiestner cir. l. n. 28. Authores primae sententiae allegant I. communem Gentium consuetudinem, qua Matrimonium fratris cum sorore fuit abominandum & detestabile iudicatum, veluti perhibet Aristoteles 2. Polit. cap. 2. II. adducunt ex lib. Genes. cap. 20. factum Abrahami, qui, ut Aegyptiis ostenderet, Saram non esse uxorem suam, illam nominavit sororem, quasi scilicet implicitiam involveret, sororem simul & uxorem esse. III. arguunt ex Levit. cap. 20. ubi conjugium fratris cum sorore punitur morte, & aequiparatur adulterio & sodomitae; cum tamen alia conjugia v.g. nepotis cum amita vel matretera leviori poena castigentur. IV. argumentantur ex Lege veteri & Nova, quod nullum unquam legatur Matrimonium inter fratrem & sororem esse contractum; ideo nempe: quia repugnat Juri alicui & Naturali. V. asserunt textus ex cap. gaudemus 8. de Divorc. ubi, dum Innocentius III. asserit, infideles, si Matrimonium in secundo & ulteriori gradu consanguinitatis contraxerint, non esse separandos, non obscure indigitat, separandos esse, si contraxerint in primo. Authores secundae sententiae pro se applicant I. recensitum exemplum Abrahami, qui de Sara cir. cap. 20. Genes. n. 11. dixisse reletur: alius autem & vere soror mea est, filia patris mei, & non filia maris mei, & duxi eam in uxorem. II. proferunt aliud exemplum ex lib. 2. Reg. cap. 13. ubi Thamar, filia Davidis, ut fratri Ammoni violentam oppressionem dissuaderet, respondit: quin potius loquere ad Regem, qui me non negabit tibi: credidit itaque, Matrimonium cum fratre non fuisse prohibitum: cum licitum reddi poterit ex concessione Regis. III. provocant ad Aegyptios, Athenienses, & alios populos, apud quos Matrimonium inter fratres & sorores non erat inusitatum, ut scribit Tiraquell. Connub. lib. 7. & Tirinus in lib. Levit. cap. 18. apud Clericum cir. l. n. 29. IV. citant textum ex l. si stipulor 37. ff. de V. O. ubi Jctus inter ea, quae non per Naturam, sed Legem positivam sunt prohibita, & moraliter impossibilia, numerat Matrimonium fratris cum sorore. V. utuntur ratione non spernenda, quod, cum frater & soror inter se non habeant rationem principii & principiat, sed potius a communi principio aequaliter descendant, non teneantur sibi invicem tantam exhibere reverentiam, ob quam alius Matrimonium ex Jure Naturali dirimitur. VI. referunt casum, quod Martinus V. vel, ut alii volunt, III. in simili Matrimonio dispensasset, prout cum Cajetano testatur Sylvester V. Papa q. 170. Ex istis sententiis eligo secundam, tum ex motivis, jam propositis; tum singulariter ex eo, quod primum Matrimonium fuerit contractum inter fratrem & sororem, dum liberi, ab Adamo procreati, propter defectum aliorum hominum, necessarii Matrimonium inter se contraxerunt. Atqui creditibile non est, quod providentissimum & sapientissimum Numen permisset tale Matrimonium, si Jure Naturali foret illicitum & irritum: siquidem plane insolitum & mirandum videtur, Legem ex infinito Naturae condere, quae prima vice, cum servari debuisset, servari non potuit. Ergo &c. Ad I. fundamentum primae sententiae Resp. esse quidem indecentiam quandam, ob quam nonnullae Gentes Matrimonium inter fratrem & sororem aliquando prohibuerunt; non tamen intrinsecam inhonestatem in simili conjugio monstrari posse, propter quam ab ipso Jure Naturali prohibeatur. Unde & factum, ut illae Gentes & aliae, prudentiae

enc. P. SCHMAER JURISPR. CAN. CIV. TOM. III.

encomiō celebres, illud conjugium aliquando censuerit esse licitum; nominatim Athenienses, Assyrii, Ægyptii, de quibus in n. 58. Pontius d. cap. 32. num. 5. & Gonzalez d. num. 11.

- 66 Ad II. Resp. ex num. 56. Saram reverā uxorem & forem consanguineam Abrahami fuisse, nec tantum fratris illius filiam, ut putant Adversarii, sed filiam ejusdem patris. Audiatur D. Hieronymus in *quest. in Genes. cit. cap. 20.* apud Pontium d. l. num. 4. *sed quia in Hebraeo habetur, verē soror mea est, filia patris mei, & non filia matris mee, & magis sonat, quod soror Abrahæ fuerat, in excusationem ejus dicimus, necdum illo tempore tales nuptias Lege* (intellige potestativa) *prohibitās.* Quod Abrahamus Saram non uxorem sed forem appellare voluerit, fecit idē, vel ut dissimularet conjugium cum fore; vel quia forsitan tunc temporis apud Ægyptios rara aut nulla conjugia inter fratres & forem existerent.
- 68 Ad III. Resp. majorem utique inconve-

nientiam reperiri, si Matrimonium contrahatur inter personas, in primo gradu conjugias, quā inter alias, quæ remotiūs à se invicem distant; eamque ob rem graviorem in illo, quā aliis casibus, pœnam in Levitico dictam esse, non quod Jure Naturali, sed Lege Divina positiva Veteris Testamenti talia Matrimonia fuerint interdicta.

Ad IV. constat ex dictis, tum in antiqua Lege Matrimonium inter liberos Abrahami, nec non inter Abrahamum & ejus forem; tum in Nova per dispensationem Martinianam inter tales propinquos esse contractum. Unde D. Hieronymus supra cit. l. necdum, inquit, *inter patrum & patrum filios nuptia fuerant Lege prohibita, qua in primis hominibus etiam inter fratres & forem inita sunt.*

Ad V. Resp. Innocentium III. ad casum sibi propositum epistolam suam decretalem accommodasse; neque de gradu primo, de quo consultus non erat, respondiſſe. Gonzalez ubi supra n. 12.

§. V.

Utrum conjugia, in Antiquo Testamento prohibita, etiam Jure Naturali fuerint prohibita?

- 71 Antequam resolutionem pandam, sciendum est, in Antiquo Testamento in Levitico cap. 18. inter diversos propinquos Matrimonia fuisse prohibita. Nempe in §. 7. prohibitum est I. Matrimonium filii cum matre, & filie cum patre. II. in §. 10. Matrimonium avi cum nepte, sive ex filio, sive ex filia; & avie cum simili nepote. III. in §. 9. & 11. Matrimonium fratris cum sorore, tam unilaterali quā bilateralī. IV. in §. 12. & 13. Matrimonium nepotis ex fratre cum amita, & nepotis ex sorore cum matertera.
- 72 In his gradibus Matrimonium, etiam Naturali Jure prohibitum fuisse, non solum plurimi ex A catholicis, sed etiam aliqui ex Catholicis existimant. Nam I. in cit. cap. 18. DEUS implet conjunctiones matrimoniales in illis gradibus vocat abominaciones & fecerunt illa, a Gentibus commissa. II. in cap. de infidelibus 4. de Consanguinitate, decernitur, infideles baptizatos posse remanere in conjugio, quæ prius secundum Legem Moysis contraxerant; argumentū non vanū, infideles in conjugio, quæ contra Legem Moysis contraxerant, tolerari non posse. III. in cap. literas 13. de Rescriptis, traditur, Ecclesie dispensationem non esse permissam in gradibus, Jure Divino prohibitis; quales utique sunt gradus, in Levitico cit. l. descripti.
- 75 Verum, non omnia conjugia, in Levitico prohibita, Jure Naturali quoque prohibita fuisse, firmum & fixum manet ex §. antecedenti, ubi extra primum gradum in linea recta Matrimonium à Jure Naturali prohibitum non esse, probatum est. Quod insuper roboratur I. ex Concil. Trid. sess. 24. de Matr. can. 3. ubi anathema statuitur in asserentes,

Ecclesiam non posse in aliquibus gradibus, in Levitico prohibitis, dispensare: quod statutum non fuisset, si Matrimonium in omnibus gradibus, in Levitico prohibitis, prohiberetur à Jure Naturali, in quo, si absolutum sit, dispensatio non valet.

Roboratur II. ex 77 cap. gaudemus 8. de Divort. ubi Innocentius III. rescribit, infideles non esse separandos, post conversionem ad fidem, quando tempore civitatis & infidelitatis in secundo & sequenti gradibus Matrimonium contraxerunt; ex quo concluditur, Matrimonium, in Levitico prohibitum in gradu secundo, non esse prohibitum à Jure Naturali.

Roboratur III. ex ipsomet Levit. ubi neque prohibetur Matrimonium patris vel avunculi cum fratris aut fororis filia; neque prohibetur Matrimonium duorum patruelem, esto prohibetur Matrimonium nepotis cum amita vel matertera: quod indicium valde perspicuum est, eandem prohibitionem neutiquam ex intrinseca & naturali indecentia, sed tantum ex Lege positiva dimanasse: eod quod inter duos patrueles, nec non patrui vel avunculi & fratris aut fororis filiam eadem sit propinquitas idemque gradus, qui versatur inter nepotem & amatam vel materteram. Sicque docuerunt Coarvar. in 4. Decret. p. 2. cap. 6. §. 10. num. 2. Sanchez lib. 7. disp. 52. n. 6. Bosco de Matrim. disp. 12. conclus. 2. per tot. & plerique, qui scriperunt post Concilium Tridentinum.

Nec stringunt opposita. Quoad I. Resp. interminationem & abominationem in cit. cap. Levit. nec universalem esse, nec ad omnes conjunctiones matrimoniales extensam, sed restrictam ad concubitus extra-matrimoniales.

niales, sodomiticos, & bestiales; & si matrimoniales sint, coarctatam ad Matrimonium inter liberos & parentes.

- 80 Ad II. Resp. cap. de infidelibus 4. planè nihil obesse: Pontifex enim ibidem valida declaravit Matrimonia, tametsi contracta fuerint in gradibus, à Lege Veteri permissis, & à Jure Canonico prohibitis; nil tamen expresse, quid Juris sit de Matrimonio, quæ contrahuntur in gradibus, à Lege Veteri prohibitis.

- 81 Ad III. Resp. primò in cit. cap. literas Pontificem non negare simpliciter, quòd in nullo gradu, à Lege Veteri prohibito, valeat dispensari, sed tantum indefinite loqui; quæ lo-

cutio propterè nequit æquivalere propositioni universali, quòd alias contradiceretur in cap. gaudemus 8. de Divort. & Concil. Trid. cit. sess. 24. de Matr. can. 3. Resp. 82 secundo: Pontificem non tam impossibilitatem quā difficultatem dispensandi in hujusmodi gradibus ostendere voluisse, quatenus ex una parte non tam frequenter occurrit justitia causæ; ex altera verò Pontifex, qui Legem Veterem, ceu speculum & ideam agendorum veneratur, non libenter dispensationem contra prohibitionem Legis Veteris indulget, esto non amplius vim habeat, in Testamento Novo obligandi.

§. VI.

In quibus gradibus Matrimonium sit irritum ex Jure Ecclesiastico?

- 83 Jus Ecclesiasticum irritationem Matrimonii ad plures gradus amplavit; & quidem in linea recta Matrimonium fecit irritum inter ascendentes & descendentes cujuscunque gradus in infinitum, veluti communior sententia cum Panormit. ad cap. non debet 8. de Consang. n. 8. Sylvestro V. Matrimonium 8. quest. 6. d. 5. P. Engel ad cit. tit. §. 1. num. 9. P. Wiestner ibid. n. 25. Clericat. sæpe cit. decis. 22. num. 12. P. Friderich de Consang. q. 4. num. 48. docet. Cum enim ex ipso Jure Civili in l. nuptia 53. ff. de R. N. pateat, in linea recta Matrimonium in infinitum dirimi pruderenter dubitare non possumus, quin idipsum à Jure Canonico sit receptum, non solum tacite, sed etiam expresse cum à Calixto I. in cap. conjunctiones 2. XXXV. quest. 2. & 3. tum à Nicolao I. ad consulta Bulgarorum, cap. 39.

Et quamvis in cap. non debet 8. de Consanguinitate prohibitio Matrimonii fuerit ad quartum gradum limitata; nihilominus id tantum est exaudiendum de linea transversali: nam subjuncta ibidem ratio, quòd in ulterioribus gradibus jam non possit absque gravi dispendio hujusmodi prohibitio generaliter observari, solummodò quadrat lineæ transversali, non autem lineæ rectæ, in qua & gradus facillius deprehendi, & observantia prohibitionis tantò minus est difficilis, quantò magis infuetum est, ut quis filiam abnepotis sui ducat in uxorem.

- 86 In linea obliqua quondam Matrimonium erat prohibitum usque ad gradum septimum consanguinitatis cap. nullum 7. d. XXXV. q. 2. & 3. cap. ad Sedem 2. ead. q. 5. Postea verò, cum tanta graduum multitudine difficultatem pareret tam quoad observantiam, quā quoad memoriam, prohibitio Matrimonii restricta fuit ad quartum gradum inclusivè in Concilio Lateranensi sub Innocentio III. quod refertur in cap. non debet 8. d. 1. Ubi tamen non interest, sitne consanguinitas ex thoro licito, vel illicito: cum in eodem cap. non fiat distinctio, sicut distinctio non fit in Jure Naturali ex dictis in num. 11. Engel ad

tit. de Consanguinitate §. 1. num. 10. König ibid. num. 11.

Datur equidem in eod. cap. alia prohibitio 88 nis ratio: quia quatuor sunt humores in corpore, qui constant ex quatuor elementis; eaque ratio, velut ridicula & inepta, traducitur ab A catholicis. Nihilominus, ut constat ex 89 integro tenore cit. cap. illa ratio non fuit motiva & adæquata quoad substantiam prohibitionis, sed tantum quoad congruentia quoad numerum quaternarium; nec tamen inepta vel ridicula: cum enim in qualibet generatione nova sanguinis commixtio cum alieno fiat sanguine, post quatuor generationes primus & originarius sanguis ob pugnam quatuor elementorum & humorum in corpore humano, unacum necessitudinis vinculo, censetur evanescere.

Quid autem, si unus ex contrahentibus primò gradu distet à communi stirpe, & alter quintò, poterint Matrimonium licitè & valide contrahi?

Hostiensis & quidam antiquiores negrunt. Ratio potest afferri I. quòd in cap. ult. de Consanguinitate, approbetur illud Matrimonium, in quo vir distat à communi stirpe gradu quartò, & mulier quintò. Ergo si vir unò & mulier quintò gradu distet, Matrimonium illud non approbatur. II. quòd decisio cit. 92 cap. non debet 8. pertineat magis ad lineam obliquam equalem, quā inæqualem: siquidem in linea inæquali is, qui proximior est communi stirpi, & tantum unicò distat gradu, est quasi in linea ascendendum, in qua, secundum num. 83. Matrimonium in infinitum interdicitur.

III. quòd in cap. quod distat 93 lectio 3. d. 1. Cœlestinus III. Matrimonium declararet nullum, quòd contrahit is, qui sextò vel septimò gradu distat à communi stirpe, cum illa, quæ distat secundò vel tertio gradu.

Verum cum RR. dicendum est affirmativè 94 P. Friderich cit. q. 4. num. 52. Ratio est: quia in cit. cap. non debet 8. sine discrimine inter lineam equalem & inæqualem dicitur, quòd prohi-

prohibito Matrimonii quartum gradum non transcendat. Atqui si unus à communi stipite distet unicus gradum, & alter quintò, distant inter se ultra gradum quartum: eò quòd juxta regulam d. cap. ult. remotior trahat ad se vicinior; adeoque distantia sit in gradu quinto. Ergo &c.

95 Ad I. rationem Resp. negandò consequent. Nam argumentum à sensu contrario ex eo capite formari nequit: quia S. Pontifex ad casum particularem rescripsit, simulque rationem addidit, quæ non solum obtinet in illa hypothesi, quâ unus quartò, & alter quintò, sed etiam quâ unus quintò & alter primò gradu distat à communi stipite: quia scilicet non attenditur distantia vicinioris, sed distantia remotioris.

96 Ad II. Resp. decisionem cit. cap. non debet §. ad lineam obliquam, ob dispositionis & rationis generalitatem, in tota latitudine porrigendam esse: nec enim linea transversalis inæquale ad rectam vel ascendentem pertrahi valet, utpote cum personæ, inæqualiter in linea obliqua inter se distantes, à se invicem

non descendant, sed originem à communi quodam principio desinant.

Ad III. Resp. in cap. quod dilectio 3. contineri specialent consuetudinem, quæ, sicuti Juri communi derogare potest in aliis materiis; ita etiam in Impedimentis Matrimonii juxta cap. 1. num. 12. & seqq.

Atque hæc prohibitio & irritatio Matrimonii de Jure Ecclesiastico, non tantum est directiva, sed etiam pœnalis: cum in Clem. un. de Consanguin. & affin. excommunicatio lata sententiæ statuatur in eos, qui Matrimonium in gradibus prohibitis contrahere attentant; unaque continentur pœnæ civiles, quibus bonorum publicatio, exilium, aut verberatio, si persona sit civilis, dicitur, non quidem in omni linea & gradu, sed quando nuptiæ celebrantur inter ascendentes & descendentes, nec non inter fratrem & sororem aut ejus familiam Nov. 12. cap. 1. & inde transumpta. Auth. incesta. Cod. de incest. & inutil. Nupt. Zoëf. ad cit. tit. de Consanguin. n. 15. Schambogen num. 38. König num. 16. Barboza in cit. Clement. num. 20.

§. VII.

In quibus gradibus fieri possit dispensatio?

98 IN primo gradu lineæ rectæ dispensari non posse à S. Pontifice, luce clarius est. Cum enim Matrimonium in tali gradu & linea dirimatur ex Jure Naturali absoluto, in facultate & potestate Summi Pontificis non est, illud condonare.

99 In ceteris omnibus gradibus & lineis à S. Pontifice dispensari posse, desumitur ex antecedentibus: nec enim obstaculum ponit, vel Jus Naturale, vel Jus Divinum, vel Ecclesiasticum. Non Naturale: quia non dirimit. Non Divinum: quia dirimit solum ex Lege Cereimoniali pro Testamento Veteri, non autem pro Testamento Novo. Non Ecclesiasticum: quia Pontifex non ligatur suis Legibus, potestque illas pro subditis ex legitima causa relaxare.

100 Nec impedit I. quòd in Concilio Tridentino sess. 24. de Ref. Maur. cap. 5. statutum fuerit, ut in secundo gradu nunquam dispensetur, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam. Per hoc enim Summi Pontificis, qui supra Concilium est, potestas non ligata, sed adhuc soluta creditur; nec tam dispensatio vetita, quam potius illius arduitas ostensa videtur.

101 Quamobrem cum personis quoque conditionis inferioris, ob urgentem causam dispensari, post Zypæum in Analysi Jur. Pont. l. 4. tit. de eo qui cognovit &c. & Laymannum Theol. Moral. lib. 5. tr. 10. p. 4. cap. 6. num. 8. advertit P. Friderich de Consang. p. 3. q. 1. num. 32.

102 Nec impedit II. quòd ex eodem Concilii loco inferatur, in primo gradu lineæ oblique nunquam dispensari posse, dum etiam in secundo non nisi eum difficultate dispensatio

concedi solet. Enimverò Concilium non negat dispensationem in primo gradu, sed dissimulat, quasi sit casus rarissimus, in quo peti vel concedi possit. Tunc autem dispensationem licitam censet Pontius d. lib. 7. cap. 32. num. 14. si v. g. Rex Hispaniarum non haberet aliam, quæ Regiæ Majestati digna existeret conjux, quam sororem; aut, si aliquam haberet, illa vel hæresi infecta, vel suspecta foret, ac probabile periculum faceret, Regem aut Regnum pervertendi.

Colligitur itaque ex præcedentibus, eò difficiliorem esse dispensationem, majoresque requiri causas, quò propinquior est gradus, & gravior indecentia. Quâ ratione, tamen si in linea inæquali collateralis, qui gradu remotior est, trahat ad se vicinior ex num. 29. attamen in supplicatione ex cap. 1. num. 64. exprimendus est gradus propinquior, si primò & tertio gradu à communi stipite provenientibus gradibus conjuncti sunt &c. Supplicatio humiliter Sanctitati vestra, quatenus cum ipsis, quod impeditur tertio gradu; hujusmodi non obstante &c. dispensare, distantiam vero primi gradus prædicti non obstrare, declarare &c. dignetur.

Quòd ipsum de alio gradu propinquiori debet fieri, perfectè Bullâ Gregorii XI. Clementis VII. & Pii IV. nisi per aliam Bullam Pii V. hoc fuisset immutatum, & teste P. Friderich de Consanguin. & affin. p. 3. n. 165. sanctum, mentionem gradus proximioris (nisi sit primus) solum esse necessariam pro obtinendis literis, quibus ad tollendum scandalum declaratur, proximior non obstare Matrimonio.

SECTIO II.
De Impedimento Affinitatis.

SUMMARIA.

106. & seq. Etymologia affinitatis. 108. Descriptio. 109. Est propinquitatis personarum. 110. & seqq. Ex copula carnali perfecta resultans. 115. Carens omni parentela. 116. & seqq. Explicatur triplex genus affinitatis. 119. & seqq. Alia est legitima, alia illegitima. 122. Habet stipitem. 123. Lineam rectam, & 124. Obliquam. 125. Ac gradum. 126. & seq. Consanguinitati uxoris sunt affines mariti, & vice versa. 128. & seqq. In illo gradu sicut affines, in quo sunt consanguinei. 131. & seqq. Consanguinitati uxoris & mariti inter se nullam contrahunt affinitatem canonicam. 138. & seq. Affinitas ex copula illicita Matrimonium de Jure Natura in nullo gradu dirimit. 140. & seqq. Affinitas ex copula licita nullum quoque Matrimonium dirimit in linea transversali. 144. & seqq. Satisfit oppositiōibus. 149. & seqq. In gradu primo linea recta multi volunt Matrimo-

nium dirimi de Jure Naturæ ex multis rationibus. 155. & seqq. Alii aque multirationibus demonstrant contrarium. 161. & seqq. Cum istis sentitur, & ad fundamenta prima sententiæ respondetur. 167. & seqq. Assignantur gradus in quibus Matrimonium ex Jure Ecclesiastico dirimitur. 170. & seqq. In linea recta dirimit affinitas ex copula licita Matrimonium in infinitum. 173. & seq. Si affinitas Sponsalibus de futuro superveniat, illa dissolvit. 175. & seqq. Si Matrimonio superveniat, illud non dissolvit. 180. & seq. Sed prius vacentem jure exigendi debitum. 182. & seq. Fornicatio cum consanguineis conjugis in tertio vel quarto gradu non prout debuit. 184. & seq. Nec etiam fornicatio cum propriis consanguineis. 186. & seqq. Impedimentum affinitatis ex copula illicita una cum prout debuit affici etiam ignorantes. 190. & seq. Agitur de dispensatione.

§. I.

Quid sit Affinitas?

106 Affinitas denominatur ab unitate vel propinquitate finium: eò quòd duæ cognationes, quæ diversæ inter se sunt, per nuptias copulentur, & altera ad alterius cognationis fines accedat, ut loquitur [Ctus in l. non facile 4. §. 3. ff. de Gradib. & affin. concordante] cap. fraternitatis 1. XXXV. q. 10.

107 Ex quo enim per copulam carnalem vir & uxor efficiuntur una caro juxta cap. 19. Auth. ac etiam qui meretrici adheret, unum cum illa corpus efficitur 1. Corinth. 6. consequitur, unius cognationem ad fines alterius pretendi d. cap. fraternitatis 1.

108 Definitur affinitas, quòd sit propinquitatis personarum, ex carnali copula proveniens, carens omni parentela.

109 Dixi I. propinquitatis personarum; In quibus terminis affinitas non differt à consanguinitate; quin & convenit cum legali & spirituali cognatione; licet, cum fundamentum habeat in Jure & actu naturali, rursus cognationi spirituali & legali disconveniat. Sanchez lib. 7. disp. 65. n. 4.

110 Dixi II. ex copula carnali proveniens. Ubi notandum est I. neque ex Sponsalibus de futuro, neque ex Sponsalibus de presenti seu Matrimonio rato provenire Impedimentum

111 affinitatis ob defectum copulæ carnalis. Notandum est II. attentionem copulæ non sufficere, nisi fuerit consummata: nam attentio copulæ non facit, ut mas & femina, sint una caro; & consequenter non potest unam cognationem ad fines alterius pertrahere cap. extraordinaria 11. XXXV. q. 2. & 3. cap. fraternitatis 1. ead. q. 10. Sanchez d. l. n. 8.

112 Quando autem in cap. juvenis 3. de Sponsalib. &

Notandum III. Nec sufficere copulam, ex parte maris tantummodo consummatam, nisi etiam ex parte mulieris sit consummata per textum in cap. Lex Divina 18. XXVII. quest. 2. ubi requiritur, utriusque sanguinis commixtio; & in cit. cap. fraternitatis 1. XXXV. q. 10. ubi requiritur, ut per copulam mas & femina sint una caro; quòd aliter fieri non potest, quàm si copula ex parte viri & femina consummetur. Cleric. de Sacram. Matrim. decis. 3. r. num. 6. citans S. Thomam 3. p. 2. q. 53. art. 4. ad 2. ubi hanc ipsam sententiam clarissimè adstruit.

Revidentur dicta in tr. 2. cap. 1. num. 50. & seqq. Et licet cum multis in partem contrariam abeat P. Reiffenstuel ad tit. de Consanguin. num. 43. ac consummationem ex parte solius viri desideret. Attamen, ut loquitur Cleric. d. l. num. 7. hæc opinio discordans repugnat tum principiis Juris Canonici per textum in num. priori citatos, tum principiis Medicinæ, videndis apud Zachariam Question. Medico. Legal. lib. 7. tit. 3. q. 1. à n. 17.

Dixi III. carens omni parentela. Quòd idem est, ac si dicatur, affinitatem absque relatione generationis & communi sanguinis participatione consistere: eò quòd sanguis duabus cognationibus in affinitate non communicatur, sed tantum ab illis attingatur; quâ ratione consanguinitas ab affinitate distinguitur.

§. II.

Quotuplex sit Affinitas?

116 Affinitas olim triplex habebatur, primi, secundi, & tertii generis. Affinitas primi generis contrahebatur una persona mediante, scilicet uxor fratris mei erat in primo genere
 117 affinis. Affinitas secundi generis contrahebatur mediante duplici persona; adeoque si uxor fratris mei post mortem illius cum Sempronio novum inisset Matrimonium, censebatur Sempronius esse meus affinis in secundo genere affinitatis.
 118 Affinitas tertii generis contrahebatur mediante triplici persona: & hinc, si Sempronius in dato exemplo post mortem suae & fratris mei uxoris rursus cum alia v.g. Caja nuptias pepigisset, dicebatur illa secunda uxor in tertio genere affinis. Textus in cap. de propinquis 3. cap. ult. XXXV. q. 2. & 3.
 119 Hodie, cum affinitas secundi & tertii generis in cap. non debet 8. de Consanguin. sublata fuerit, etiam si trahat originem ex linea recta, qualis est inter maritum & novercam aut privignam uxoris defunctae. Engel ad rit. de Consanguin. & affini. §. 2. n. 6. König ibid. num. 22. dividitur affinitas in legitimam & illegitimam. Illa est, quae oritur ex copula licita inter personas coniugatas. Ista est, quae confurgit ex copula illicita inter personas solutas, vel unam 120 conjugatam, & alteram solutam. Et licet in l. non facile 4. §. 3. ff. de Gradib. & affini. dicatur, affinitatis causam ex iustis nuptiis fieri; idemque confirmetur in §. 8. in verb.

neque cognationem, neque affinitatem esse posse, nisi nuptia non interdicta sint, ex quibus affinitas conjungitur; id tamen est exaudiendum de sola affinitate civili & legitima, non autem de naturali & illegitima: quoniam, sicuti consanguinitas ex num. 11. dirimit Matrimonium, sive profluat ex iustis nuptiis sive non; ita & affinitas dirimit Matrimonium, sive sit ex copula licita sive illicita, tam de Jure Canonico, veluti patebit infra, quam de Jure Civili, de quo textus extrant in l. qua in concubinato 1. §. 3. ff. de Concubin. l. liberi 4. Cod. de Nupt. Præterea potest affinitas dividi in stirpem, 121 lineam, & gradum. Stirpem constituunt mas & foemina, inter quos copula carnalis intercessit: utpote cum ipsi non fiant inter se affines arg. cap. quod super 5. de Consanguinit. sed sint principium affinitatis. Linea vel 122 est recta, vel obliqua. In linea recta ponuntur, qui sibi invicem sunt affines propter consanguinitatem in linea recta; nimirum vitricus, seu matris nostrae secundus maritus; noverca, seu patris nostri secunda uxor; privignus & privigna, seu liberi ex alio Coniuge procreati; socer, socrus, seu pater & mater uxoris aut mariti &c. In linea obliqua 124 ponuntur, qui sibi invicem affines sunt propter consanguinitatem in linea obliqua v. g. foror, aut frater uxoris aut mariti. Gradus est distantia unius personae ab 125 altera, sicut dictum de consanguinitate in n. 19.

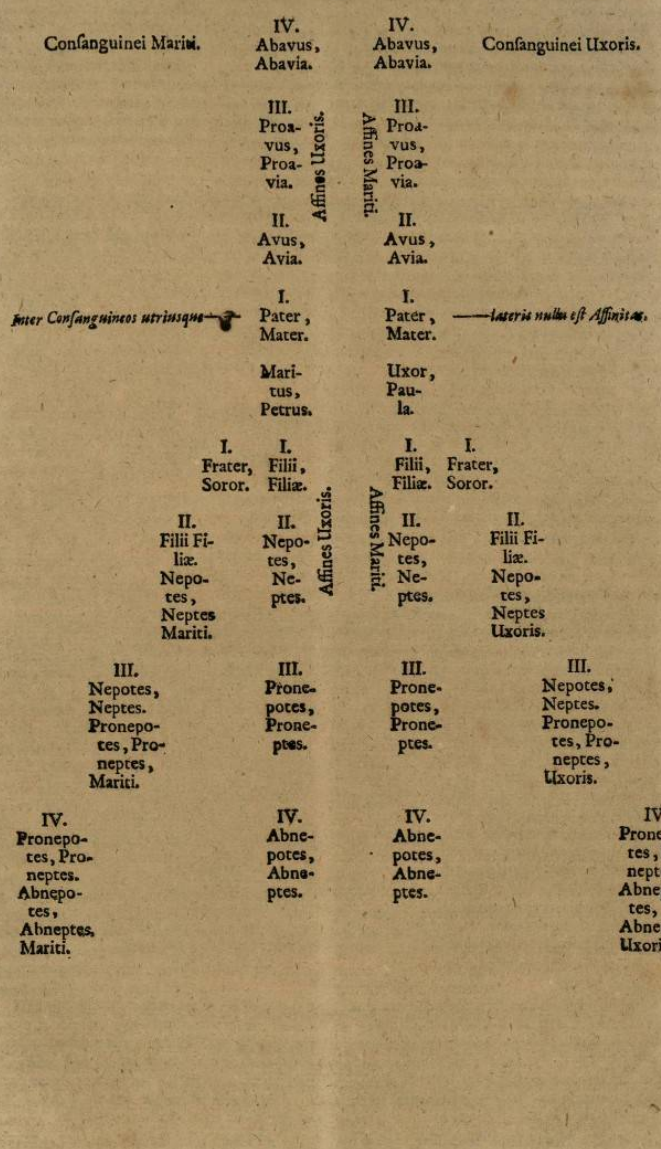
§. III.

Quomodo computentur gradus Affinitatis?

126 Pro instituenda graduum computatione in affinitate prodita sunt tres regulæ. Prima est, quod consanguinei uxoris fiant affines mariti, & consanguinei mariti fiant affines uxoris. Textus in cap. porro 3. XXXV. q. 5. 127 cap. quod super 5. de Consanguin. Ratio est: quia ex num. 107. per copulam carnalem unius cognatio protrahitur ad fines alterius. Ergo ex necessaria consequentia consanguinei uxoris fiant affines mariti, & consanguinei mariti fiant affines uxoris.
 128 Secunda est, quod in illo gradu consanguinei uxoris fiant affines mariti, in quo gradu sunt uxoris consanguinei; & vicissim in eo gradu consanguinei mariti fiant affines uxoris, in quo gradu mariti sunt consanguinei. Textus in d. cap. porro 3. XXXV. q. 5. Ratio est: quia, dum affinitas confurgit ex eo, quod cognatio unius conjugis trahatur ad alteram; oportet, ut affinitas respectu unius in eo gradu contrahatur, in quo gradu versatur consanguinitas. Unde mater, foror, & filia uxoris ex primo Matrimonio, tanquam ipsius in primo gradu consanguineæ, sunt affines mariti in primo gradu. Avia autem, fororis filia, & neptis uxoris ex priori Matrimonio,

tanquam illius in secundo gradu consanguineæ, sunt affines mariti in gradu secundo. Pro cuius majori dilucidatione prærens schema est appositum.
 Tercia est, quod consanguinei mariti ex una parte, & consanguinei uxoris ex altera parte, inter se invicem nullam contrahant affinitatem. Textus in cap. quod super 5. de Consanguin. & affini. Ratio est: quia inter consanguineos uxoris & mariti inter se deficit fundamentum & vinculum necessitudinis, ex quo colligatur affinitas: copula enim carnalis nexum tantummodo fundat inter conjuges & eorum consanguineos; consanguineos autem inter se non afficit. Et 128 hinc l. pater & filius potest ducere matrem & filiam: quia, si pater, habens filium ex prima uxore Bertha, contrahit Matrimonium cum Caja vidua, habente filiam ex primo marito Sempronio, filius quidem sit affinis Caje novercæ in primo gradu, non tamen sit affinis eiusdem filiae: filius enim est consanguineus mariti, & filia est consanguinea uxoris; adeoque non contrahunt inter se vinculum affinitatis. II. possunt duo fratres, 124 Titius & Mævius, ducere duas sorores, Annam

Arbor Affinitatis.

nam & Claram: quia, si Titius ducat Annam, illa quidem fit affinis Mavii, & Clara fit affinis mariti, & Clara, velut consanguinea uxoris, nullam inter se contrahunt propinquitatem. 135 III. potest quis viduam, quam reliquit frater uxoris, ducere: quia, licet frater uxoris fiat affinis mariti, uxor tamen illius fratris cum 136 marito nullam conjunctionem habet. IV. potest privigna nubere fratri sui vitrici: is enim fit quidem affinis uxoris, sed cum illius

filia non subit aliquam affinitatem. P. Wiefner ad cit. de Consanguin. & affin. n. 41. P. Friderich de Consanguin. & affin. p. 2. q. 1. n. 62. In communi tamen loquendi consuetudine 137 etiam consanguinei uxoris & mariti se invicem affines compellant, non quod vera affinitas, qua Matrimonium impediatur, subit, sed respectu tantum politici, ex quo cognationes & affinitates nonnunquam ultra suos limites longissime protenduntur. P. König ad cit. tit. n. 28.

§. IV.

An Matrimonium in aliquo gradu Affinitatis dirimatur ex Jure Naturali?

138 Conveniunt satis DD. Catholici I. quod Matrimonium in nullo gradu affinitatis cujuscunque lineae dirimatur ex Jure Naturali, si proveniat ex copula illicita. Sanchez lib. 7. disp. 65. num. 9. Clericat. cit. decis. 31. 139 num. 31. Ratio est: quia, si copula sit illicita, nec causat reverentiam, nec causat amicitiam inter personas affines: quin potius consanguinei alicujus feminae turpiter & illicitè ab alio cognita, verecundiam & horrorem de affine tam probro & clandestino concipiunt. Deficit itaque radix, ex qua Impedimentum affinitatis de Jure Naturali consurgere debet.

140 Conveniunt II. quod Matrimonium in nullo gradu affinitatis lineae oblique dirimatur à Jure Naturali; & ideo possit maritus uxoris sororem ducere. Sanchez d. l. disp. 66.

141 num. 11. Pontius lib. 7. cap. 34. n. 7. Ratio est: partim quia in Veteri Testamento Deuteron. 25. v. 5. non tantum permittitur, sed etiam præceptum erat, ut, si frater decederit absque liberis, frater superstes relictam conjugem fratris demortui, primo affinitatis gradu sibi conjunctam, ducat; & in Novo Testamento in cap. ult. de Divorc. talia Matrimonia, cum vidua defuncti fratris ab infidelibus contracta, pro validis habentur: partim quia & tempore Legis Naturalis plura ejusmodi Matrimonia fuisse celebrata, juxta cap. 29. & 38. Genes. & in Legge gratie SS. Pontifices aliquoties in primo gradu lineae trans-

142 versalis dispensarunt; veluti narratur de Julio II. quod dispensaverit cum Henrico VIII. Rege Angliæ, ut potuerit ducere Catharinam Arragoniam, fratris sui Arturi relictam conjugem; quod idem de Martino V. Alexandro VI. Paulo V. Urbano VIII. Innocentio X. quod cum variis personis in simili gradu dispensaverint, probatissima fide narratur. Clericat. d. decis. 31. n. 50.

143 Nec obstat vel constitutio Juris Veteris, in cap. 18. Levitici Matrimonium cum fratre uxore prohibentis; vel dictum D. Joannis Baptista, Herodem, hominem ethnicum redarguentis, quod habeat uxorem fratris sui Math. 16. v. 4. vel decisio Innocentii III. infideles, qui Matrimonium in secundo vel ulteriore gradu contraxerunt, non esse sepa-

randos, judicantis in cap. gaudemus 8. de Divorc. Nam constitutionem & prohibitionem Matrimonii, in Levitico contentam, non esse Juris Naturalis, sed positivi Divini, patet ex num. 75.

D. Joannes Baptista non redarguit Herodem, quod duxerit uxorem fratris demortui, sed adhuc viventis, ut notant SS. PP. apud P. Wiefner ad tit. de Consangu. & affin. sub num. 48.

Nihil di- 147 cendò, quod Herodes tunc temporis amplectatus fuerit Religionem Judæorum, in qua juxta cit. cap. 18. v. 16. Levit. Matrimonium cum uxore fratris, quando reliquit ex ea liberos, prout Philippus Herodis frater reliquerat, vetatur. Sanchez d. disp. 66. num. 12. Innocentius III. in d. cap. gaudemus non fuit 148 consultus de primo gradu affinitatis, alias mentem suam clarius explicasset, sicut clarissime id fecit in cap. ult. d. de Divorc.

149 Dico conveniunt autem, & generose inter se concertant DD. utrum in primo gradu lineae rectæ Matrimonium ex Jure Naturali dirimatur inter privignum & novercam; inter vitricum & privignam; inter socerum & uxorem; inter generum & socrum? Ex latere affirmantium se locant Sylvester V. Matrimonium 8. q. 1. §. dist. 6. Covarruv. in 4. Decret. p. 2. cap. 6. §. 10. n. 6. P. Friderich de Consangu. & affin. cit. p. 2. n. 72. & plures relati à Sanchez d. disp. 66. n. 6. quibus accedit Reverendiss. DD. Guetrather Institut. Jur. Can. lib. 2. tit. 15. n. 32.

Ratio non una producit, 150 Nam I. ut colligitur ex l. ult. ff. de Candide, si causa, si noverca privigno, vel nurus socero nubat, committitur incestus de Jure Gentium: igitur Matrimonium ex ipso Gentium dicamine, cui lucem conciliat instinctus Naturalis, irritatur. II. in Levit. cap. 20. & 151 Deuter. cap. 27. conjugium cum noverca, & nuru, & privigna, gravissimis sceleribus contra Naturam accensetur.

III. pleraque 152 Gentes conjugia cum novercis sunt detestata, juxta illud Apostoli I. Corinth. 5. audiunt inter vos fornicatio, qualis nec inter gentes, ne uxorem patris sui aliquis habeat.

IV. Matrimonium saltem in primo gradu consanguinitatis in linea recta pro nullo reputatur. Ergo etiam in primo gradu affinitatis in linea recta pro nullo reputatur: quia adversatur 153 re-

Table with multiple columns and rows, containing names and possibly legal references or genealogical information. The text is faint and difficult to read.

Vertical text on the right edge of the page, possibly a marginal note or a list of names.

reuerentiae, quam liberi parentibus exhibere
154 tenentur. V. de iur. ex. quod unquam in simili gradu concessa fuerit dispensatio; & dum Carolus Gonzaga, Mantuae Dux, apud Urbem VIII. Anno 1632. inflitit, ut liceat in uxorem ducere nulum, quam praefunctus filius absque liberis reliquerat, dispensatio constanter est negata.

155 Ex latere negantium consistunt Sanchez d. disp. 66. n. 7. Pontius d. lib. 7. cap. 34. n. 5. Gonzalez ad cap. ex literis 1. de Consang. num. 9. Clericat. d. decis. 31. n. 34. Wiestner ad cit. tit. n. 50. Ratio adducitur multiplex. I. in cap. de incestu 8. XXXV. q. 2. & 3. Matrimonium privignicum noverca, fratris cum uxore fratris, & alia conjugia cum affinis, antea contracta, pronuntiantur valida, & imposterum solummodo contrahi prohibentur.

156 II. in Concilio Epaumeni can. 30. & Aurelianiensi III. can. 10. Matrimonium vitrici cum privigna, in infidelitate contractum, non dissolvi, sed servari praecipitur.

157 III. huiusmodi conjugium non tantum a Gentilibus contractum legitur, dum, ut refert Valerius Maximus lib. 5. cap. 7. Seuleucus Rex Syriae Stratonicam, uxorem secundam, filio prioris Matrimonii, ex vehementissimo erga eandem amore periculosè de-

158 scumbenti, factò divortio, cessit; sed etiam a Iudaeis in antiquo Testamento, velud commemoratur 3. Reg. 2. de Adonia filio Davidis, qui Absalag Sunamitidem, patris Davidis uxorem & novercam suam, in Matrimonium pe-

159 nitit. IV. ex num. 138. conjugium in primo gradu lineae rectae non est irritum, de Jure Naturali, quando affinitas ortum habuit ex copula illicita. Quemadmodum enim in consanguinitate, quoad Matrimonium contrahendum, nihil interest, utrum ex iustis nuptiis, vel ex conjunctione fornicaria proveniat: sic etiam in affinitate nihil interest, utrum ex legitimo Matrimonio, vel concubitu venito confurgat.

V. huic conjugio nec obstat ratio principii: utpote cum affines non à se invicem, sed à principio alio descendant; nec obstat vinculum reverentiae: eò quod ista propinquitas sit adfinitiva, non autem congenita; & neque sit tantus respectus erga vitricum, qualis erga patrem naturalem; neque tantus sit affectus erga novercam, qualis erga matrem naturalem. Ergo deficit fundamentum intrinsecè ejusdem

indecentiae, propter quam Matrimonium inter affines ejusvis gradus & lineae dicitur esse Naturali Jure prohibitum.

Horum vexilla secutus. Resp. ad I. rationem primae sententiae novercam privigno, vel nulum focero nubentem, committere incestum de Jure Veteri improprie sumptò, quatenus ex propria unius vel alterius Genitis voluntate talia Matrimonium propter apparentem quandam inconvenientiam prohibita simul & pro nullis sunt habita.

Ad II. Resp. in Lege Veteri non tam Matrimonium quam illegitimum concubitum cum noverca vel nuru prohibitum esse; nec aliquid ibidem dici de concubitu vitrici cum privigna: quod conjecturam non minimam facit, in gradu primo lineae rectae Matrimonium de Jure Naturae non dirimi: cum eadem distantia sit inter vitricum & privignam, quae est inter privignam & novercam. Imò, posteaquam Matrimonium de Jure Veteri Divinò liberè & justè prohibitum est inter personas primi gradus, merito inter scelera, Juri Naturae contraria, quoad flatum mortis poenam, referri potuit: quæmadmodum etiam Matrimonium inter personas secundi gradus in cit. cap. 20. Levitici inter scelera contra Jus Naturae refertur.

Ad III. Resp. Matrimonium cum uxore patris pro fornicatione, Gentibus incognitè, à Apostolo fuisse judicatum in casu, quò pater adhucum in vivis exstebat; prout ipsemet Apostolus indicat 2. Corinth. 7. §. 12. hac, iniquis: scripti, non propter eum, qui fecit injuriam, nec enim, qui passus est, intellige, patrem adhuc viventem.

Ad IV. disparitas eruitur ex num. 60. quia in primo gradu consanguinitatis lineae rectae inter parentes & liberos intercedit relatio principii & principiatu, causae & effectus, originis & originati: e contra in primo gradu affinitatis non reperitur talis relatio, sed sola copula, quae personis diversarum familiarum jus sanguinis non tribuit, sed tantum cognitionem unam alteri vicinam reddit.

Ad V. Resp. dispensationem in simili gradu datam non fuisse, non propter defectum potestatis in Summo Pontifice, sed propter defectum gravioris causae in supplicante; eaque propter Duci Mantuano negatam dispensationem, instantissimè petitam, quòd causa necessitatis, post maturam discussionem, in rei veritate pro non subsistenti fuerit inventa. Clericat. ubi supra n. 45.

§. V.

In quibus gradibus Affinitas Matrimonium dirimat ex Jure Ecclesiastico?

167 Affinitas de Jure Veteri dirimebat Matrimonium usque ad gradum septimum, sive proveniret ex copula licita, sive proveniret ex illicita. Textus in cap. nullum 7. cap. 168 aequaliter 13. XXXV. q. 2. & 3. Postea in Concilio Lateranensi gradus septimus af-

finitatis, ad instar gradus septimi consanguinitatis, ad quartum restrictus est cap. non debet 8. de Consanguin. & Affin. Demum in Concilio Tridentino sess. 24. de reform. Matrim. cap. 4. Impedimentum dirimens Matrimonium in affinitate ex fornicatione (cujus nomine

mine quilibet illicita copula, etiam adulterina vel incestuosa ex communi DD. opinione intelligitur. Engel ad tit. de Consang. & affinit. §. 2. n. 10. Ad secundum gradum inclusive fuit limitatum. Sed

170 Quares I. utrum affinitas ex copula licita non dirimat Matrimonium in linea recta in infinitum? P. Melchior Friderich de Consang. & Affin. p. 2. q. 3. n. 87. probabiliter respondet, quòd

171 idem. Ratio est: partim quia in Jure Civili in l. adoptivus 14. §. ult. ff. de R. N. & l. non facile 4. §. 7. ff. de Gradib. & affinit. id

172 valde luculenter constitutum habetur: partim quia motivum, propter quòd SS. Canones Matrimonii prohibitionem ad quartum gradum restrinxerunt, quòd scilicet in gradibus ulterioribus absque difficultate non possit observari, non fringit in linea recta, in qua vix erit possibile, ut Matrimonium cum affine ultra quartum gradum contrahatur.

173 Quares II. utrum affinitas ex copula illicita dirimat Matrimonium, quando eidem vel Sponsalibus supervenit? Resp. I. si affinitas superveniat Sponsalibus de futuro, ac sponus v. g. cum forore sponsae, aut sponsa cum fratre sponsi forniciter, Matrimonium subsiquens dirimi. Textus in cap. veniens 2. & cap. ex literis 8. de eo qui cognovit consanguin. uxor. Ratio est: quia, ut dictum in tr. 1. cap. 5. n. 69. Impedimentum dirimens, superveniens Sponsalibus, Matrimonium futurum unà cum Sponsalibus annullat. Vide tamen cit. cap. 5. n. 71.

174 Resp. II. si Matrimonium jam contracto superveniat affinitas, ac uxor v. g. cum consanguineo mariti, vel maritus cum consanguineo uxoris intra secundum gradum carnaliter commisceatur, Matrimonium antecedens

175 non dirimi. Textus in cap. tunc 10. & cap. ult. d. 1. de eo, qui cognovit consanguin. Ratio est: quia nec alia Impedimenta, Matrimonio supervenientia, illud dissolvere possunt: vinculum enim, cum Matrimonio valore semel

176 inductum, est insolubile. Et licet in cit. cap. veniens 2. sponso, qui matrem sponsae cognoverat ex dispensatione permittatur, aliud cum alia Matrimonium contrahere: nequequam tamen concludere licet, Matrimonium, si quòd antecederet fuerit initum, dissolvi: nec enim per sponsum intelligitur

177 alia quam de futuro; & si intelligatur sponsa de praesenti, supponi debet, Matrimonium antecedens per mortem sponsae jam fuisse solutum; quòd casu marico, qui Impedimentum impediens ex incestu contraxerat, dispensative permittitur, aliud Matrimonium inire. Repetantur dicta in cap. 1. n. 118.

178 Resp. III. conjugem incestuosum privari jure, debitum conjugale petendi; quantum

vis, si conjux innocens petat, reddere teneatur. Textus in cap. si quis 1. cap. transmissa 4. cap. discretionem 6. cap. tunc 10. cap. ult. de eo qui cognovit consanguin. Si tamen uterque 181

182 commiserit incestum, aut saltem consensit, uterque privatur jure debitum exigendi per d. cap. dicit 10. & cap. ult. d. 1. cum enim uterque affinitatem contraxerit, uterque juris amissionem incurrit. P. Friderich de Consang. & Affin. p. 2. q. 4. n. 107. & 118.

183 Quares III. an, si incestus committatur, cum consanguineo uxoris vel sponsae in tertio vel quarto gradu, poena amittendi debitum incurratur? Resp. cum P. Engel ad tit. de eo, qui cognovit

184 num. 6. P. Friderich cit. l. n. 110. & communitate sententia negativè. Ratio est: quia poena amittendi debiti non incurritur praesè propter incestum quòd talem, sed propter affinitatem inde contractam, quare ipsa alias constituit Impedimentum dirimens per cap. res habent. discretionem 6. & cap. tunc 10. d. 1. Cum ergo post Concilium Tridentinum affinitas, quatenus est Impedimentum dirimens, non confurgat ex copula illicita, cum personis in tertio vel quarto gradu habitis, privationem debiti conjugalis non inducit.

185 Quares IV. an jure petendi debitum privetur conjux, qui cum propriis consanguineis incestum committit? Resp. cum P. Engel d. l. n. 3. P. Friderich d. l. n. 113. negativè. Ratio est: quia, ut primùm adverti, ista privatio non provenit praesè ex incestu, sed potius ex affinitate, per incestum exorta. Licet itaque maritus v. g. carnaliter cum propria consanguinea peccandò gravius piaculum admittat; attemen, quia affinitas respectu uxoris exinde non contrahitur; privatio debiti non incurritur.

186 Quares V. utrum affinitas ex copula illicita unà cum privatione debiti nascatur, esto aliquis tam affinitatem quam privationem ignoret? Resp. affirmative. Ratio est: quia, si loquamur de affinitate, illa non oritur ex delicto, tanquam causa, sed potius ex natura rei, seu nexu duarum cognationum, per copulam colligat. P. Engel ad tit. de Consanguin. & Affin. n. 11.

187 Sin autem loquamur de privatione debiti conjugalis, illa quoque non provenit praesè rationem poenae habet, sed magis est effectus affinitatis, quae, cum vinculum matrimoniale non possit rescindere, saltem jus & usum matrimonialem impedit. Et postea sitò, quòd habet rationem poenae, ex nostris principiis, in Lib. I. tract. de Jure Leg. cap. 5. num. 237. expolitus, ignorantia non potest excusare à poena, quae spiritualis non est, si actus allunde jam prohibitus esse sciatur.

179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189